

Onderwerp: Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied
2050

Schiermonnikoog, 11 augustus 2020

Aan de Gemeenteraad

Voorstel

Geen zienswijzen/bedenkingen in te brengen tegen de Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050.

Samenvatting

Het college van Burgemeester en Wethouders legt het concept van de Agenda voor het Waddengebied 2050 voor aan de gemeenteraad.

De behandeling van de stukken heeft op diverse momenten plaatsgevonden in het Dagelijks Bestuur van het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden.

De gemeenteraden zijn ook op diverse momenten geïnformeerd over de concept Agenda voor het Waddengebied, w.o. een Roadshow tijdens de informele consultatie eind oktober – december 2019, de Raads2daagse op 21 en 22 november 2019 en laatstelijk via een Raadsinformatiebrief in april 2020.

Doel

Het Doel van dit voorstel is om u te informeren over de ontwerp-Agenda voor het Waddengebied (ontwerp-Agenda) en het traject om te komen tot vaststelling van de definitieve Agenda inclusief instemmingsverklaring en het Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026.

Toelichting

- Achtergrond Gebiedsagenda's Grote Wateren

Gebiedsagenda's voor de Grote Wateren zijn aangekondigd door de ministers van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in reactie op de TK-motie van Hachchi-Jacobi (kamerstuk 31710, nr. 41, 21 september 2015) die oproept om verduidelijking te geven van de ambities die het rijk heeft met natuur, waterkwaliteit en daarmee samenhangend met de inrichting van watersystemen. Het voornemen om te gaan werken aan gebiedsagenda's Grote Wateren is vervolgens ook vastgelegd in het Nationaal Waterplan 2016 – 2021. Elke gebiedsagenda heeft zijn eigen proces en kenmerken, maar wat vergelijkbaar is in de aanpak van alle gebiedsagenda's Grote Wateren is dat het Rijk daaraan deelneemt vanuit haar verantwoordelijkheid voor het fysieke domein.

De Agenda voor het Waddengebied 2050 beoogt de duurzame bescherming- en ontwikkeling van de Waddenzee zoals eerder vastgelegd in de Structuurvisie Waddenzee. Vanuit het besef dat een optimale bescherming en ontwikkeling van de bijzondere natuur en het unieke landschap van de Waddenzee alleen mogelijk is als deze kan rekenen op een breed bestuurlijk draagvlak en wordt bezien in samenhang met andere opgaven in het gebied, is gekozen voor een ontwikkeling samen met de regionale partners. In een brief van de minister van IenW aan de TK van 6 juni 2017 (Kamerstuk 29 684, nr. 152) wordt dit als volgt verwoord: "In mijn brief van 20 januari 2016 heb ik aangegeven dat ik samen met de Staatssecretaris van Economische Zaken een Rijksvisie zou geven op de toekomstige ontwikkeling van de Wadden. Nu de Beleidsverkenning – in intensieve samenwerking met het veld – is afgerond, hebben wij besloten om de voorgenomen *Rijksvisie* te vervangen door een *samen met de regio* te ontwikkelen *Gebiedsagenda Wadden 2050*".

- Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050

De Agenda beschrijft het langetermijnperspectief voor het Waddengebied en formuleert doelen, handelingsprincipes en stappen richting het uitvoeringsprogramma teneinde deze doelen te realiseren. Het is een gezamenlijke agenda van Rijk, Waddenprovincies, eilandgemeenten en gemeenten langs de vaste-wal-kust, waterschappen, natuur- en visserijorganisaties, organisaties voor recreatie en toerisme, en de samenwerkende havens. De Agenda is ook een beleidskader dat *zelfbindend* is voor die organisaties die de Agenda via een instemmingsverklaring onderschrijven. Die 'zelfbinding' bestaat uit het zorgen voor de doorwerking in relevante beleidsvisies, uitvoeringsprogramma's en /of beheerplannen van de deelnemende organisaties. De Agenda is ook *agenderend*: het signaleert nieuwe ontwikkelingen die vervolgens worden doorvertaald in uitvoeringsstrategieën. Deze zullen een plek krijgen in het nog op te stellen Uitvoeringsprogramma Waddengebied 2021-2026 (Uitvoeringsprogramma). Hiermee krijgen betrokken organisaties de mogelijkheid om gezamenlijk nieuw beleid te implementeren, maatregelen te nemen en beheer uit te voeren. Daarbij zal zoveel mogelijk verbinding worden gelegd met bestaande programma's en projecten. Het Uitvoeringsprogramma wordt een belangrijke stap in het concretiseren van de in de Agenda opgenomen opgaven en ambities. Samen vormen ze daarmee letterlijk de agenda voor het realisatiepad richting 2050 en voor het Bestuurlijk Overleg (BO) Waddengebied.

In de ontwerp-Agenda is een doorkijk opgenomen naar het op te stellen Uitvoeringsprogramma. Streven is om het Uitvoeringsprogramma binnen een jaar na het definitief vaststellen van de Agenda gereed te hebben. Net als de Agenda is ook het Uitvoeringsprogramma een product van alle betrokken organisaties en wordt het, na advies van het Omgevingsberaad, vastgesteld door het BO Waddengebied. Na vaststelling wordt de voortgang van het programma jaarlijks besproken in het BO Waddengebied en elke drie jaar bijgesteld.

- Betrokkenheid en consultatie organisaties in/rond Waddengebied

- Tijdens twee werkateliers in Groningen (november 2017) en Den Helder (maart 2018) hebben de deelnemers per deelgebied - vertegenwoordigers van organisaties in het Waddengebied - een perspectief geformuleerd en besproken wat dat betekent voor de ambitie en de opgaven.
- De ambities en het perspectief voor het hele Waddengebied zijn, gebruikmakend van de discussiepapers en de adviezen van de Regiecollege Waddengebied (RCW, 'Als het getij verloopt...', maart 2019), vertaald in opgaven en strategieën per thema.
- In het voorjaar van 2019 zijn de bestuurders geïnformeerd over de concept Agenda in regiobijeenkomsten in de drie Waddenprovincies (zie bijlage 1).

- Informeel consultatie

In de periode van eind oktober - medio december 2019 heeft de informele consultatieronde plaatsgevonden bij de 'achterbannen' van de verschillende partners van de Agenda (zie bijlage 1). Deze consultatie vond plaats op basis van de conceptversie Hoofdstuk 1 t/m 4 (versie 31 oktober 2019). Voor deze bijeenkomsten waren bestuurders, bewoners en bedrijven uitgenodigd. Ook zijn 'dwarslezers' gevraagd de conceptversie door te nemen. Het doel hiervan was om een brede groep betrokkenen mee te laten denken over de richting van de Agenda en zo alle kennis en ervaring te benutten. De ontvangen reacties zijn benut om de Ontwerp-Agenda aan te scherpen. In het Reactiedocument Informele Consultatie wordt toegelicht hoe de verschillende onderwerpen een plaats hebben gekregen in de ontwerp-Agenda.

De hoofdstukken 5 t/m 7 zijn opgesteld na de periode van de informele consultatie. Hoofdstuk 5 betreft een uitwerking van het onderwerp kennis. In Hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de organisatie en doorwerking overeenkomstig de per 1 januari 2020 geldende nieuwe governance structuur voor het Waddengebied zoals aangegeven in de Verzamelbrief Wadden van 20 juni 2019. Tot slot wordt in Hoofdstuk 7 een doorkijk gegeven naar het Uitvoeringsprogramma.

- Advies Omgevingsberaad Waddengebied

De conceptversie van de Ontwerp-Agenda is in mei 2020 ter advisering voorgelegd aan het Omgevingsberaad Waddengebied. Het Omgevingsberaad heeft positief geadviseerd over de ontwerp-Agenda. Naast enkele andere aandachtspunten vraagt het Omgevingsberaad in haar advies in de Agenda nadrukkelijk aandacht te besteden aan de wijze waarop partijen zoeken naar balans tussen medegebruik en het hoofdoel natuurbescherming/ontwikkeling. De ontwerp-Agenda is naar aanleiding van het advies aangevuld en verder aangescherpt.

- Verdere traject

Na instemming in het BO Waddengebied is de ontwerp-Agenda vrijgegeven voor consultatie. Onderdeel van de consultatie is een internetconsultatie. Het doel hiervan is om een brede groep geïnteresseerden de mogelijkheid te geven op de Ontwerp-Agenda te kunnen reageren. Hiermee wordt invulling gegeven aan het Verdrag van Aarhus¹. De internetconsultatie wordt gehouden van 10 juli tot en met 14 september 2020.

Aan de Colleges en Besturen wordt gevraagd om uiterlijk 1 oktober 2020 aan te geven of zij kunnen instemmen met de ontwerp-Agenda en op de Toogdag de instemmingsverklaring willen ondertekenen.

Na afloop van de formele consultatie (inclusief internetconsultatie) worden alle ontvangen zienswijzen gebundeld. De zienswijzen worden, waar mogelijk, betrokken bij de definitieve Agenda voor het Waddengebied. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen in de definitieve Agenda zijn verwerkt.

Informatie over de internetconsultatie is te vinden op www.internetconsultatie.nl.

- Instemmingsverklaring Agenda

- Om de gezamenlijkheid en de brede betrokkenheid bij de uitwerking te onderstrepen is het voorstel dat de partijen een zogeheten 'Instemmingsverklaring' ondertekenen.
- De verklaring heeft tot doel uit te spreken dat partijen zich verbonden voelen met de in de Agenda uitgesproken ambities gericht op een veilig, vitaal en veerkrachtig Waddengebied en daarop ook aanspreekbaar zijn.
- De verklaring heeft niet het karakter van een juridische afrekenbare overeenkomst, maar nadrukkelijk wél het karakter van een bestuurlijke verklaring waarmee alle partijen een inspanningsverplichting aangaan de doelen, principes en uitvoeringsstrategieën als vertrekpunt te nemen voor het eigen handelen (onder andere omgevingsvisies). De verklaring zal daartoe ook de intenties van organisaties vastleggen ten aanzien van trekkerschap van onderdelen van Uitvoeringsprogramma.
- Ondertekenen van de verklaring pas aan het einde van het proces, dus nadat het formele consultatietraject is afgerond en de Agenda is vastgesteld. Het voorstel is om de ondertekening te laten plaatsvinden tijdens de Toogdag Waddengebied 2020 in november.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Schiermonnikoog,

de secretaris a.i.,

de burgemeester,

J.M.H. op den Buysch

I. van Gent

¹ Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, in werking sinds 2001.

Bijlage 1 – Overzicht regiobijeenkomsten en bijeenkomsten informele consultatie

Data - 2019	Organisatie
Regiobijeenkomsten	
24 januari	Regiobijeenkomst Groningen te Hoogkerk
7 februari	Regiobijeenkomst Noord-Holland te Den Helder
28 februari	Regiobijeenkomst Fryslân te Leeuwarden
Bijeenkomsten informele consultatie	
29 oktober	Raad van Advies Waddenzeehavens
6 november	Schiermonnikoog
6 november	Visserijorganisaties
7 november	Statenoverleg Noord-Holland
7 november	Terschelling
7 november	Gemeente Harlingen
11 november	Texel
12 november	Vlieland
20 november	Directeurenoverleg CWN
21 en 22 november	Waddeneiland Raads 2-daagse
26 november	Groningse gemeenten
27 november	Informerende Statenbijeenkomst Groningen
2 december	Informerende statenbijeenkomst Fryslân
9 december	Gemeente Den Helder
9 december	Gemeente Hollands Kroon
12 december	Gemeente Noardeast-Fryslân
17 december	Ameland